

Соціокультурна та просвітницька діяльність

Національно-патріотичне виховання

Дню Перемоги та 71-річчю початку Великої Вітчизняної війни присвятили:

- виставку-заклик «Прочитай книгу про війну»,
- кінопарад Перемоги «Пам'ять – це вірність живих»,
- відеомандрівку «Їх імена на вулицях Херсона»,
- день скорботи «Набат війни нам стукає в серця»,
- виставку-пам'ять «Суворі сторінки великого подвигу».

Учні ЗНЗ №54, Херсонського обласного ліцею та відпочиваючі у літньому таборі «Юнга» зустрілися з ветеранами Великої Вітчизняної війни, вшанували подвиги мужніх людей, пам'ять про яких увічнена в назвах херсонських вулиць (П. Покришева, І. Кулика, Д. Карбишева, Ф. Комкова), передивилися кадри воєнної хроніки останніх днів війни та парад Перемоги 1945 року.

Юні читачі перегорнули сторінки художніх творів та науково-популярних видань сучасних істориків. Особливе місце зайняли книги «Україна в полум'ї війни 1941-1945 рр.» та «Они служили Родине» (автобіографічні спогади ветеранів Херсонщини).

Формуванню у молоді поваги до історичного минулого України сприяла низка заходів:

- напередодні Дня українського козацтва історичний навігатор «Лицарський дух козаків» і презентація книжкової виставки-антології «Республіка вільних людей» зацікавили школярів ЗНЗ №54 розповіддю про козацькі традиції і широким вибором літератури про славне минуле козацтва, його життя і подвиги;
- цикл біографічних слайд-довідок «Що читати про знаменитих українців?» дав можливість дев'ятикласникам ЗНЗ №1 дізнатися про цікаві факти з життя Д. Самойловича, У. Кармалюка, Д. Моторного.
- книжкова виставка-меморіал «Той голодний 33-й лишиться в пам'яті навек» до Дня жертв Голодомору і політичних репресій.

Важливим засобом патріотичного виховання юнацтва стали різнопланові заходи, що мали на меті популяризацію знань про історичне минуле краю, спілкування з представниками херсонських земляцтв, знайомство з культурою національних меншин Херсонщини.

Бесіда-резонанс «Чи можна порівняти Херсон з іншим краєм», підготовлена до Дня міста, дала можливість учням ЗНЗ № 53 зробити екскурс в історичне минуле рідного краю, дізнатися про архітектурні пам'ятники XVIII століття та про легендарні кінофільми, зняті на Херсонщині.

На зустріч з представниками херсонських земляцтв «Херсонщина нас єднає» були запрошені старшокласники Херсонського обласного ліцею. Президент Міжнародної громадської організації «Земляцтво Херсона в США» Ірина Деміно та виконавчий директор Херсонського земляцтва «Таврія» в м. Москва – Микола Третяк розповіли про діяльність херсонських земляцтв в Росії та США, відповіли на питання ліцеїстів і журналістів та подарували бібліотеці кілька унікальних видань.

Творче свято «3 Болгарією в серці», проведене бібліотекою разом з громадською організацією «Болгари Херсона» до 50-річчя побратимських відносин між Херсоном і Шумером, продемонструвало творчі досягнення болгарської спільноти, яка робить значний внесок розвитку культури України і Херсонщини.

Головним гостем свята став Петко Петков – збирач і самобутній виконавець болгарських народних пісень родом з Криму, якому вдалося зберегти автентичне звучання болгарського музичного фольклору різних регіонів.

Спеціальним гостем на «Краєзнавчій» зустрічі у молодіжній літературній кав'ярні «ЛітTERRA» став краєзнавець, експерт міжнародного проекту з реформування та розвитку музеїв «Новий дух культури» Сергій Дяченко. Він розповів про незвичайні та унікальні пам'ятки архітектури Херсонщини. Влада Дяченко — мистецтвознавець, заступник директора Херсонського обласного художнього музею ім. О.О. Шовкуненка, познайомила учнів і студентів з історією музейної справи на Херсонщині.

Громадянське виховання

- Дню Незалежності України присвятили такі заходи:
- історичний хроноскоп «Як Україна стала незалежною»,
 - мистецьку панораму «Є така держава Україна»,
 - книжкову виставку-бібліогід «Що я знаю про Україну»
 - слайд-біографію «Як у нас на Україні»,
 - ток-шоу «Україна між минулим і майбутнім».

До Дня Соборності відділи бібліотеки підготували:

- урок державності «Задзвеніли срібні дзвони»,
- оформили книжкову виставку-спомин «Слава тій події і тепер».

До виборів у Верховну Раду і місцевої ради підготували

- прес-тайм «День вибору».

Виховання духовності, гуманності. Правова освіта.

Книгозбірня взяла участь у Загальнонаціональному місячнику Товариства Червоного Хреста, який проводився під гаслом «Милосердя не має віку і статі. Приєднуйся до руху Червоного Хреста».

Бібліотекарі підготували перегляд публікацій в пресі про історію та сьогодення товариства. Учні 7-8 класів ЗНЗ №54 дізнались про долю наших співвітчизників, які були нагороджені медалями «Милосердя» імені Флоренс Найтінгейл. Переможці вікторини були нагороджені грамотами від Товариства Червоного Хреста та отримали подарунки.

Під час уроку-міркування «**Носєв ковчег толерантності – чи є суспільство України толерантним?**» до Міжнародного дня толерантності разом з доцентом кафедри соціальної педагогіки ХДУ С. Костючковим учні 9 кл. ЗНЗ №55 шукали відповіді на питання: «Чи завжди ми поважаємо думки та погляди інших?», «Як треба поважати інших?», «Проявляти нетерпимість чи бути толерантним?».

Протягом року старшокласників Херсонського обласного ліцею, ЗНЗ №54 запрошували на **цикл ток-шоу «Проблемне питання»:**

- «Онлайн-ігри. Що наше життя? Гра?»
- «Не сотвори собі кумира: хто є кумиром для сучасної молоді?»
- «Молодіжні субкультури – кольоровий виклик буденності?».

Формат ток-шоу сприяв вільному спілкуванню дорослих і підлітків, допомагав з'ясувати всі «за» і «проти» стосовно кожного явища у молодіжному соціумі.

Активізувалась правоосвітня робота, спрямована на попередження та запобігання правопорушенням, вчиненню злочинів у молодіжному середовищі, поширенню наркоманії та алкоголізму серед неповнолітніх.

Майданчиком для інтерактивного спілкування дорослих і дітей став молодіжний **клуб «Дай руку, підлітку!»**, який створений спільно зі службою у справах дітей Комсомольської районної у м. Херсоні ради і діє понад 10 років.

Правоосвітній захід «У майбутнє – без правопорушень» за участю голови Комсомольської у місті Херсоні ради, фахівців міліції у справах дітей та служби у справах дітей, управління освіти міської ради зібрав у читальній залі бібліотеки учнів загальноосвітніх шкіл №1, 5, 8, 9, 11, 26, 51, 54, 55.

Активно, з великим задоволенням, школярі брали участь у правовій грі «Тім-Гейм», яку презентували члени правової комісії міського учнівського парламенту. Під час гри учасники розібрали та прокоментували конкретну ситуацію правового спрямування, відповіли на бліц-питання та переглянули відеосюжет про візит херсонських старшокласників до слідчого ізолятора.

До діяльності Центру соціально-психологічної та правової підтримки молоді впродовж року долучалися представники державних органів, міліції, громадських організацій, благодійних фондів.

Спільно з Херсонською громадською організацією «Ліга ділових та професійних жінок» проведений **цикл тренінгів «Профілактика отримання пошкоджень у результаті нападу з боку кримінальних елементів та вуличних собак»** для учнів ЗНЗ №55 та Херсонського обласного ліцею.

Вихованці Херсонської обласної федерації традиційного окінавського годзю-рю карате-до та її президент Артем Яковлев показали основні прийоми самозахисту й акцентували увагу школярів на засобах уникнення провокаційних дій на вулиці.

Учні 10-го класу ХОЛ з великою увагою спостерігали за показовими виступами представників роти міліції особливого призначення «Беркут» Руслана Причепа та Сергія Панахіна. Ліцеїсти мали можливість під наглядом фахівців спробувати деякі техніки самозахисту під час тренінгу.

За участю психолога, волонтера фонду громади міста Херсон «Захист», проводилися **психологічні практикуми** для учнів міських шкіл № 11, 51. Темі занять, серед яких були «Моє уявлення про подружнє життя», «Профілактика вживання алкоголю серед молоді», «Що я відчуваю і як я це виражаю», визначалися з урахуванням побажань підлітків. Школярі брали участь у психологічних іграх і вправах, обмінювались думками, вчилися вирішувати конфліктні ситуації та захищати свої позиції.

У межах **Тижня соціальної підтримки** читачі бібліотеки мали можливість отримати індивідуальні консультації, поспілкуватися з психологами шкіл, прослухати бесіди-застереження щодо наркоманії, СНІДу, взяти участь у мобільному майданчику та медико-психологічному тренінгу «Протидія шкідливим звичкам». Групу дітей із асоціальних сімей запросили на годину духовності, присвячену Дню Св. Миколая за участю священника храму Святої Трійці – отця Олега.

Сприяння формуванню здорового способу життя та екологічного мислення

Бібліотека прагне бути на вістрі важливих подій, що відбуваються в країні, використовувати їх для виховання у молодих людей активної громадянської позиції, відповідального ставлення до свого життя і здоров'я.

Гарним приводом для цього стало проведення в Україні Євро-2012 та оголошення Року спорту і здорового способу життя. Колектив бібліотеки об'єднав зусилля для проведення **циклу євротурів «М'яч по колу»**, в ході яких знайомив школярів з футбольними і культурними традиціями Англії, Польщі та Іспанії.

Серед усього футбольного розмаїття Європи бібліотекарі обрали саме таку трійку тому, що Польща – партнер України по проведенню Євро-2012, Англія – батьківщина футболу, а Іспанія на сьогодні гордо несе дві головні футбольні корони: титули чемпіонів світу та Європи.

Під час євротурів школярі переконались, що кожна з країн має свій особистий стиль гри, свою футбольну історію, моменти триумфальних перемог та болючих поразок, своїх неперевершених зірок футболу.

Впродовж травня і червня мало не щодня гостями книгозбірні були діти, що відпочивали у шкільних, а також у міських таборих «Сонечко» та «Юнга». Бібліотекарі пропонували їм розважально-пізнавальні програми, знайомили з історією футболу і футбольними зірками.

Яскравою подією літа став **євро-тайм «Зіграємо у футбол в бібліотеці»**, проведений за сприяння управління у справах сім'ї, молоді і спорту облдержадміністрації.

Діти із задоволенням примірювали на себе роль справжніх футбольних фанатів – малювали на обличчі символи команд, викрикували девізи, вимахували плакатами, навіть спробували забити гол в імпровізовані ворота. Школярі дізналися також про історію футболу та його сьогоднішнього, про зіркових гравців минулого та чемпіонів цього року, підспівували пісні та відгадували імена улюблених футболістів.

Почесними гостями стали директор спеціалізованої дитячо-юнацької школи олімпійського резерву «Кристал» з футболу А. Жосан та його вихованці.

Популяризації здорового способу життя, попередженню поширення в молодіжному середовищі ВІЛ/СНІДу, наркоманії сприяли:

- День інформації «Здоров'я – не все, але все без нього – ніщо», приурочений до Всесвітнього дня здоров'я;
- урок-застереження «Пастка білої смерті»;
- година-реквієм «Світло згаслих зірок», на якій увазі школярів були представлені долі людей (музикантів, філософів, художників), які померли від СНІДу. Діти мали змогу подивитись найвідоміші композиції співака Фредді Меркюрі, виступи Рудольфа Нурієва, ознайомитись з творчістю письменника-фантаста Айзека Азімова та зануритись у сторінки життя супермоделі Джиа Каранджи.

З метою формування екологічної культури молоді проведені:

- година ековражень «Що нащадки наші будуть мати?» (за повістю Р. Бредбері «Усмішка»),
- книжкова виставка-екосюжет «Якби море вміло говорити» (до Дня довкілля),
- книжкова виставка-фотоілюстрація «І сум, і біль» (до річниці Чорнобильської трагедії).

За ініціативою ЦДЮТ в бібліотеці почав діяти екологічний майданчик «Зелений кінотеатр», у межах якого школярі дізналися про екологічні проблеми Чорного моря та шляхи їх вирішення, обговорили питання «Як зберегти чисту воду», брали участь у вікторині на знання життя підводного світу; спілкувалися з членами Херсонського товариства захисту тварин «Вірні друзі».

Діяльність на допомогу освіті та самоосвіті

Одним з головних завдань бібліотеки залишалися допомога в оволодінні навчальними програмами учням і студентам, сприяння самоосвіті молоді, співпраця із загальноосвітніми і вищими навчальними закладами.

Провідною темою **Дня Інтернету** став його освітній і комунікативний потенціал:

- старшокласники ЗНЗ №54 взяли участь у ток-шоу «Он-лайн: освіта та спілкування», на якому мова йшла про дистанційне навчання, що набуває великої популярності у всьому світі і може стати актуальним для майбутніх абітурієнтів. Найбільше школярів зацікавила інформація про університети України, що надають цю послугу. Не оминули увагою привабливість та небезпеку віртуального спілкування у соціальних мережах. У якості наочних аргументів були продемонстровані фрагменти з фільму «Соціальна мережа», а також наведені приклади з життя.
- учні 7-х класів ЗНЗ № 54 розсікали безмежний простір Інтернету за допомогою вебсерфінгу. Вони дізналися історію походження Інтернету, мандрували найбільш цікавим сайтам.

Працівники відділу мистецтв та читального залу бібліотеки відгукнулися на запрошення вчителів школи № 53 і взяли участь у **Тижні мови та літератури**, що проходив у навчальному закладі:

- учнів десятого класу запросили на **урок-образ «Краса і таємниця соборів»**, на якому вони дізналися багато цікавого не лише про роман Гюго, а і про красу та історію Парижа
- семикласники у ході **уроку-детективу «Загадки справжнього джентльмена»** відкрили для себе багату творчу натуру Артура Конан Дойля, дізналися про несподівані моменти його бурхливої біографії та мінливі відносини автора знаменитих «Записок про Шерлока Холмса» зі своїм героєм, що прославив його на увесь світ.

Вже другий рік бібліотека запрошує студентів на Тижень першокурсника «Зустрінемося в юнацькій», у програмі якого екскурсії по бібліотеці, знайомство з книжковим фондом, виставками, акції безкоштовного запису.

- Яскравим і змістовним був для студентів I курсу **книжковий дрес-код «П'ять зірок»**, присвячений книжкам-ювілярам 2012 року.
- **Година-відкриття «Час журнальних та книжкових відкриттів»** зацікавила майбутніх фахівців з художньої культури і дизайну.
- **Бібліошопінг «Вічна магія книги»** продемонстрував першокурсників ХДУ і морської академії маркетингові прийоми (музику, світло, аромати, кольори), що можуть привернути увагу читачів до книги. Молоді були запропоновані практичні завдання: обрати і прорекламувати книгу так, щоб її захотіли «купити».

До річниці від дня народження Т.Г.Шевченка для учнівської молоді був проведений **відео-екскурс «І кожне слово його про Україну»**, проілюстрований уривками з документальних і художніх фільмів, відео виступу рок-гурту «Сад» з піснею на вірш Т. Шевченка «Єсть на світі доля». Книжки, представлені на перегляді літератури «Тарас Шевченко: скарби безсмертного Кобзаря», допомогли учням шкіл у підготовці до уроків з української літератури.

Популяризації творчості письменників-ювілярів 2012 року послугували:

- **цикл моно-виставок «Ім'я на обкладинці»** у відділі міського абонементу, що впродовж року знайомив читачів з творчим доробком Є. Гуцала, Ж.Б. Мольєра, Є. Маланюка, В. Шевчука, А. Малишка та Г. Сковороди та ін.
- **літературна подорож «Вікторіанська Англія разом з Чарльзом Діккенсом»**, завдяки якій учні Херсонського обласного ліцею отримали наочний приклад гуманізму і активної громадянської позиції, притаманних славетному письменнику, чие 200-річчя відзначали у всьому світі.

Важливою складовою соціокультурної діяльності бібліотеки була організація літературно-мистецьких заходів краєзнавчого характеру.

З нагоди святкування 120-річниці від народження М. Куліша на **літературно-мистецький вечір «Микола Куліш – три грані таланту»** до бібліотеки завітали старшокласники ХОЛ. Зацікавило молодь спілкування з тележурналістом, поетом, заслуженим діячем мистецтв В. Куликом. Він представив новий документальний фільм про вшанування великого драматурга на малій Батьківщині у Чаплинці, побажав молоді звертатися до творчості М. Куліша, замислюватися над суспільними проблемами людства і шляхами їх розв'язання.

Бібліотекарі познайомили учасників вечора з книжковим переглядом «Драматург світового масштабу» та оглядом літератури «Таврія в житті і творчості М. Куліша». Безліч емоцій, посмішок викликало у глядачів видовищно-театралізоване дійство (фрагмент комедії «Мина Мазайло») у виконанні студентів Херсонського училища культури.

У незвичайному форматі **телевітальні** викладачі української мови і літератури, які навчаються в Херсонській академії неперервної освіти, мали нагоду ближче познайомитись з ведучим програми ХОД ТРК «Скіфія» «Таврійські самоцвіти» Валерієм Куликом, поспілкуватися з відомими письменниками-краянами – В. Мелещенком, О. Бутузовим. Поети читали свої вірші та презентували книжки під час автограф-сесії, музичним подарунком стала пісня «А вишні цвітуть» на слова В. Кулика і музику херсонського композитора-аматора В. Плаксієва.

Бібліотекарі запропонували педагогам бібліографічний огляд творів херсонських письменників, звернувши особливу увагу на видання херсонського літературознавця Т. Щерби «Причетні до слова» та «Роздуми над книжками», які слугують підручниками для вчителів, студентів, школярів, що вивчають творчість письменників-краян.

Традиційно один з днів Тижня молодіжної книги був присвячений краєзнавчій літературі. Саме у День краєзнавчої книги відбулася зустріч десятикласників Херсонського обласного ліцею з письменником-земляком, лауреатом літературних премій ім. Молодї гвардії та Бориса Лавренюва Леонідом Марченком **«Душа його, як ясний день»**.

Наприкінці заходу ліцеїсти мали змогу ближче познайомитися з творами письменника на книжковому перегляді «Літературна зоря Леоніда Марченка», погортати збірки та придбати найцікавіші книги з автографом автора.

До ювілеїв письменників-земляків (Ю. Голобородька, В. Мелещенка, І. Старикова, О. Кулика) оформлено цикл виставок-вшанувань «Письменники-ювіляри 2012 року».

Молодіжна літературна кав'ярня «ЛітTERRA» за три роки свого існування стала культурним явищем, осередком гуртування освіченої і талановитої молоді, подібного якому немає в Херсоні, а, можливо, і в Україні.

Загалом впродовж року у «ЛітTERRA» відбулося вісім зустрічей, провідними темами яких були розвиток сучасної інтимної лірики, літератури у жанрі фентезі і казки, культурне життя і збереження пам'яток архітектури Херсонщини тощо.

Завсідники мали можливість виявити свої таланти у рубриці «Творчий автограф», у ході літературних, театральних, музичних конкурсів.

Особливо пам'ятною стала лютнева зустріч, яка знаменувала другу річницю існування і розширення її горизонтів за межі Херсонщини. Привітати «ЛітTERRA» зі святом завітали гості здалеку - українські письменниці, лауреати конкурсу «Коронація слова» Маріанна Малина (м. Євпаторія) та Вікторія Гранецька (м. Вінниця). Ця зустріч відбулася завдяки підтримці ГО «Книжковий простір» та БФ «Фундація видавництва Кальварія» у рамках другого етапу проекту «Відкрита платформа для дебатів».

Молодіжна літературна кав'ярня «ЛітTERRA» вийшла переможцем конкурсу читацьких об'єднань «Місце зустрічі – бібліотека», організованому обласною філією Української бібліотечної асоціації. Конкурсним проектом став відеофільм «ЛітTERRA» - територія талантів».

Продовжила свою діяльність культурологічна медіастудія «Мистецтво у просторі і часі», за програмою якої для школярів міста проведено 98 відеомистецьких презентацій за 26 темами.

На запрошення адміністрації ЗНЗ № 53 працівники відділу мистецтв брали участь у проведенні Тижня предметів художньо-естетичного циклу, запропонувавши школярам відеорозповіді про самобутню культуру країн Близького та Далекого Сходу і архітектуру козацького бароко та знайомство з новітнім і популярним мистецтвом графіті.

Досвід роботи культурологічної медіастудії «Мистецтво у просторі і часі» отримав схвальну оцінку вчителів шкіл та фахівців управління освіти миськвиконкому, підготовлені фахівцями бібліотеки уроки стали вдалим доповненням до шкільного курсу «Художня культура».

У тісній співпраці з відділом художньо-естетичного виховання методичного кабінету управління освіти миськвиконкому проведено засідання методичного об'єднання «Інтердисциплінарний підхід як механізм горизонтальної мобільності педагога», на яке у стінах бібліотеки збирались вчителі музики, образотворчого мистецтва і художньої культури шкіл міста.

Профбутик «Знайди своє покликання» запрошував 9-ті та 11-ті класи ЗНЗ № 1, 51, 54, 55 на години профорієнтації «Інформуємо. Сприяємо. Допомагаємо», профігри «Орієнтир у світі професій».

Перед учнями з порадами щодо важливого життєвого вибору виступила профорієнтатор миського центру зайнятості Ганна Савіна. З її розповіді діти також дізналися про діяльність центру, спеціалісти якого завжди готові надати допомогу молоді у виборі професії. Працівники читальної зали проводили тестування, що дозволило школярам з'ясувати для себе тип професії, до якого вони належать: людина-природа, людина-людина, людина-знак та людина-художній образ. Воно також допомогло виявити життєві пріоритети, рівень прагнення до професіоналізму та кар'єрного зростання випускників.